# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

**Державний обліковий номер:** 0825U001152

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 04-04-2025

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мороз Ольга Михайлівна

2. Olha Moroz

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор філософії

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 011

**Назва наукової спеціальності:** Освітні, педагогічні науки

**Галузь / галузі знань:** освіта

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Загальна педагогіка та історія педагогіки

**Дата захисту:** 27-05-2025

**Спеціальність за освітою:** Початкова освіта

**Місце роботи здобувача:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** PhD 8376

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 14.25, 14.25.07, 14.01.30

### Тема дисертації:

1. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності в учнів початкових класів в умовах Нової української школи

2. Formation of information and communication competence in primary grade pupils in the conditions of the New Ukrainian School

### Реферат/анотація:

1. Актуальність дослідження зумовлена наявність суперечностей між рівнем інформаційно-цифрової грамотності населення і потребами українського суспільства на сучасному етапі його розвитку; вимогами, які поставлені перед сучасною освітою до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання, і недостатнім застосуванням їх у сучасних закладах загальної середньої освіти; рівнем володіння інформаційно-комунікаційною компетентністю учнів початкових класів і рекомендаціями Концепції „Нова українська школа" щодо їх сформованості. На основі аналізу науково-педагогічної літератури з проблеми формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкових класів визначено базові поняття дослідження: «інформатизація», «інформаційне суспільство», «цифровізація», «інформація», «комунікація», «компетентність», «інформаційно-комунікаційна компетентність», «учні початкової школи», «Нова українська школа». Контент-аналіз поняття «інформаційно-комунікаційна компетентність учнів початкових

класів» дає підстави тлумачити як інтегровану здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології у роботі з інформаційними джерелами, а також спроможність ефективно комунікувати у процесі вирішення особистісних і соціально значущих завдань, дотримуючись етики та інформаційної безпеки у цифровому середовищі. Теоретичний аналіз проблеми формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкових класів дозволив окреслити наукові підходи до дослідження проблеми (діалектичний, компетентнісний, діяльнісний, системний, особистісно орієнтований, середовищний, технологічний, інтегрований), які у сукупності забезпечують реалізацію поставлених мети та завдань. У процесі застосування експертної оцінки досліджено педагогічні умови формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкової школи, серед яких: сформованість в учнів пізнавального інтересу до інформаційно-комунікаційної діяльності; вмотивованість учителя до саморозвитку; створення освітньо-розвивального середовища; наявність матеріально-технічного та кадрового забезпечення. Означені педагогічні умови покладені в основу реалізації моделі формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкових класів. Структура розробленої моделі містить п'ять взаємопов'язаних блоків: цільовий, методологічний, змістовий, процесуальний, результативний. Результати експериментальної перевірки впровадження розробленої моделі формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкових класів підтверджують її ефективність. У процесі експериментального дослідження було виокремлено експериментальну та контрольну групи, які, шляхом розрахунку критичного значення критерію Стьюдента, були однорідними за всіма показниками. Порівняння приросту коефіцієнта сформованості інформаційно-комунікаційної компетентності за усіма критеріями вказує на значно вищі показники в учнів експериментальної групи, що свідчить про ефективність запропонованої моделі.

2. Theoretical analysis of scientific works and the current state of primary education indicate the existence of contradictions between the current level of information and digital literacy of the population and the needs of Ukrainian society at the current stage of its development; the requirements placed on modern education for the implementation of information and communication technologies in the learning process and their insufficient use in modern secondary education institutions; the level of mastery of information and communication competence of primary grade pupils and the recommendations of the Concept of the "New Ukrainian School" regarding their formation. Basic notions such as "informatization", "information society", "digitalization", "information", "communication", "competence", "information and communication competence", "primary grade pupils", "New Ukrainian School" have been singled out on the basis of a comprehensive research of formation of information and communication competence of primary school pupils and analysis of scientific and methodological resources. The notion of "information and communication competence of primary grade pupils" is defined as an integrated ability to use information and communication technologies in working with information sources, as well as the ability to communicate effectively in the process of solving personal and socially significant tasks, observing ethics and information security in the digital environment. The research presents the results of the theoretical analysis of formation of information and communication competence of primary school pupils and outlines scientific approaches to the problem study (dialectical, competence-based, activity-based, systemic, personally oriented, environmental, technological, integrated). Their combination ensures the implementation of targeted goals and objectives. The pedagogical conditions for the formation of information and communication competence of primary school pupils in the process of applying expert assessment were investigated, including: the formation of pupils' cognitive interest in information and communication activities; teacher motivation for self-development; creation of an educational and developmental environment; availability of material and technical and personnel support. The research specifies pedagogical conditions which are the basis for the implementation of the model formation of information and communication competence of primary grade pupils. The proposed model includes five interrelated and interdependent blocks: target, methodological, content, procedural, and effective. The results of the experimental verification of the implementation of the developed model of the formation of information and communication competence of primary school students confirm its effectiveness. In the process of the experimental study, an experimental and control group were distinguished, which, by calculating the critical value of the Student criterion, were homogeneous in all indicators. Comparison of the growth rate of the formation of

information and communication competence by all criteria indicates significantly higher indicators in students of the experimental group, which indicates the effectiveness of the proposed model.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

**Публікації:**


- Мороз О. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкових класів як наукова та педагогічна проблема. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. 2023. №2. С. 23–30
- Мороз О. Особливості впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес молодших школярів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2023. Вип. 70. С. 66–74
- Мороз О. Методологічні підходи до дослідження проблеми формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкових класів. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2023. Вип. 2. С. 162–172
- Мороз О. Застосування мультимедійного контенту у процесі дистанційного навчання учнів початкових класів. Наукові інновації та передові технології. Серія: Педагогіка. 2022. №12 (14). С. 309–321
- Вітвицька С., Мороз О. Педагогічні умови формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів початкових класів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2022. Вип.3. С. 85-99
- Мороз О. М. Ігрові технології навчання у процесі вивчення інформатики в початковій школі. В: Етнодизайн: теорія та практика в сучасному освітньому просторі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, Житомир, 16-17 лютого 2022 року. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. С. 200□205
- Мороз О. М. Вплив цифрової трансформації освіти на викладання інформатики в учнів початкових класів. В: Актуальні питання сучасної інформатики: матеріали доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, Житомир, 17-18 листопада 2022 року. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. С. 122□126
- Мороз О. М. Реалізація компетентнісного підходу в освітньому середовищі НУШ. В: Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів на засадах компетентнісного підходу: досвід, реалії, перспективи: збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції, Житомир, 29 листопада 2022 року. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. С. 46□50
- Мороз О. М. Сформованість інформаційно-комунікаційної компетентності як одна з умов розвитку творчого потенціалу вчителя. В: Професійна підготовка компетентних фахівців в умовах сучасних освітніх трансформацій: теорія і практика: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн конференції. Житомир, 23-24 травня 2024 року. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. С. 65□70
- Мороз О. М. Застосування хмарних технологій на уроках інформатики у початковій школі. В: Цифрові технології в освіті: збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. 2024. Вип. 24. С. 105□112
- Мороз О. М. Особливості організації проєктної діяльності на уроках інформатики учнів початкової школи. В: Актуальні питання сучасної інформатики: матеріали доповідей IX Всеукраїнської науково-

практичної конференції з міжнародною участю, Житомир, 21-22 листопада 2024 року. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. С. 156159

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:** 0110U002274

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Вітвицька Світлана Сергіївна
2. Svitlana S. Vitvytska

**Кваліфікація:** д.пед.н., професор, 13.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9541-2635

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Колеснікова Ірина Василівна
2. Iryna V. Kolesnikova

**Кваліфікація:** к. пед. н., 13.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5444-1176

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Комунальний заклад "Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти" Житомирської обласної ради

**Код за ЄДРПОУ:** 02139713

**Місцезнаходження:** вул. Михайлівська, 15, Житомир, Житомирський р-н., 10014, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Андрієвська Віра Михайлівна

2. Vira M. Andriievska

**Кваліфікація:** д.пед.н., професор, 13.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-1632-4045

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

**Код за ЄДРПОУ:** 02125585

**Місцезнаходження:** вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Павленко Віта Віталіївна

2. Vita V. Pavlenko

**Кваліфікація:** д.пед.н., доц., 13.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8528-4054

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Усата Олена Юріївна

2. Olena Y. Usata

**Кваліфікація:** к. пед. н., доц., 13.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0610-7007

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## VIII. Заключні відомості

| | |
|---|---|
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** | Мирончук Наталія Миколаївна |
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** | Мирончук Наталія Миколаївна |
| **Відповідальний за підготовку облікових документів** | Мирончук Наталія Миколаївна |
| **Реєстратор** | УкрІНТЕІ |
| **Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** | Юрченко Тетяна Анатоліївна |